N^er 230. ROK 1845. ŚRODA 8 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 5, 449	+ 5°,	4|2, 61	Wschodni słaby	Chmury	
7	2	410	+ 11,	5|3, 34	WPn. wschodni mocny	Chmurno	
	10	3, 564	+ 8,	4|3, 64	,, średni	,,	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

W Księgarni Stanisława Gieszkowskiego są do nabycia następne nowe dzieła: *Herculanum i Pompeji* kompletny zbiór wynalezionych tam obrazów, mozajków i bronzów; 6 tomów z rycinami na stali przez H. Roux, ozdobne wydanie Złtp. 252.— *Żyd wieczny tułacz*, w języku francuzkim, niemieckim i polskim.— *Okropne skutki pijaństwa* czyli *pijak samobójca*; obraz prawdziwy dla przestrogi wszystkich pijaków; 20 gr. *Zalecenie św. trzeźwości i wstrzemięźliwości* przez Ks. P. Wł. Fabiusza; 24 gr. *Żywot św Alojzego Gonzagi*, przykład pobożności dla młodzieży; Złtp. 1. gr. 15 *Nauka poezyi* zawierająca teoryą poezyi i jéj rodzajów, oraz znaczny zbiór najcelniejszych wzorów poezyi polskiéj do teoryi zastosowanéj, przez Cegielskiego; Złtp. 8.— *Bertini, les deux soeurs. Deux romances sans paroles pour Piano* op. 158. Nr. 1 2 po Złtp. 3 gr 18.— *Cramer, Potpourri sur les motifs favoris de l'opéra Fra Diavolo musique d'Auber pour Piano*; Złtp. 3 gr. 18.— *Labitzky, Perlen, Walzer für das Pianoforte* Złtp. 3 — *Musart. deux Quadrilles sur les Motifs de la Barcarolle, Opéra de D. Auber* Złtp. 2 gr. 12. W krótce opuści prassę drukarską ważne dzieło historyczne p. t. *Władysława IV. Króla Polskiego Wielkiego Xiążęcia Lit.* etc. *Listy i inne pisma urzędowe*, które do znakomitych w kraju mężów, z kancellaryi Król. wychodziły, w których tak sprawy Państwa publiczne jako i prywatne królewskie, są traktowane. Materyał dziejowy; z rękopismów zebrał Amb. *Grabowski*, (z portretem); przydane jest: *Pismo z czasów panowania Zygmunta I. z r.* 1514. Nakoniec jest w powyższéj Księgarni jako też i u Juliusza *Wildta* do nabycia nowo wydane dzieło p. t. *Gołębiowski, O kosztorysach w budownictwie cywilnem*, czyli przewodnik obliczania kosztów na budowle lądowe dla budowniczych, inżynierów, rękodzielników i wszelkich przedsiębiorców budowania służący, Złp. 12.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 30 *Września*. —

Rada Administracyjna Królestwa przez postanowienie z dnia 5 września r. b. upoważniła zgromadzenie XXy Bernardynów w Opatowie, do zbierania po kraju przez rok jeden dobrowolnych składek, na pokrycie kosztów reperacyi kościoła do tegoż zgromadzenia należącego.

Kosztem rządu rozpoczęto prace około odnowienia i odświeżenia, pięknéj fasady kościoła OO. Bernardynów, oraz muru klasztornego w guście Łazien Metella, przez Aiguera niegdyś wzniesionego. Świątynia ta z wieżą przyległą w stylu XV. wieku, oraz wyż wspomnionym murem klasztornym klasycznéj piękności architektonicznéj, należą do najcelniejszych ozdób tutejszego miasta.

Wczoraj o 4téj po południu słyszano w Warszawie odgłos grzmotu; poczem ku wieczorowi deszcz lunął.

(Nadesłane.) Przejeżdżając przez Radom, nie miałem zamiaru zatrzymywania się w tem mieście nad parę godzin; ale dostrzegam na rogu ulicy afisz, a na nim dramat Korzeniowskiego: *Żydzi*, mający przedstawić się przez przybyłych artystów. Idę więc do teatru z tem usposobieniem, że znajdę w nim zwyczajną prowincyonalną truppę aktorów, którzy jeżdżąc po jarmarkach, dwułokciowemi afiszami zwabiają ciekawą publiczność. Myliłem się. Byliło *istotni* artyści teatru Krakowskiego, którzy pod zarządem Pana Pfeifra wracając z letnich wojażów do swego teatru, zatrzymali się w Radomiu dla odegrania kilku przedstawień. Znalazłem w tem towarzystwie artystów, z których nie jeden mógłby być ozdobą sceny pier-

wszego rzędu. JP. Królikowski w roli Ojca, JP. Chomiński w roli Syna, prawdziwe zadowolenie sprawili widzom dokładną grą swoją. Również JPanna Radzyńska w roli Szenionowéj, była wyborną; znać, że brała wzory z naszéj znakomitéj JPani Halpert. Też JPannę Radzyńską widziałem następnie w roli Żydówki Reisi, w komedyi Korzeniowskiego *Stacya w Hulczy*, i w innych kilku podobnych rolach komedyi, zasłużyła na oddawane jéj oklaski. JP. Chomiński młodszy był duszą krotochwilek, w których zwykle zajmuje główne role. Słowem tak byłem zadowolony grą tych artystów, że zamiast parę godzin, bawiłem d. 7. Kończę tem, iż dokładne wyuczenie się ról, stósowne i nader czyste ubiory, zastąpiły brak odpowiedniéj widowni, która wszelako miała swoje powaby, gdyż wieczór była ukształconą.—*Anzelm.*

— *Petersburg* 16 *Września.* —

Ozdobieni zostali *orderem Stéj Anny* 1széj klassy, za okazaną waleczność w wyprawie do Dargo: pochodny Attaman pułków kozackich, przy oddzielnym Kaukazkim korpusie znajdujących się, jenerał-major Chreszczaticki, i zostający przy tym korpusie jenerał major Grottenhelm 1.

Najwyższemi imiennemi ukazami do Kapituły Cesarsko-Królewskich orderów wydanemi, ozdobieni zostali, pomiędzy innemi, za odznaczenie się w walkach z góralami: *orderem S. Anny*: Ober-kwatermistrz 5go korpusu piechoty, pułkownik jeneralnego sztabu, Miłkowski, 2éj klassy z koroną cesarską; sztabs-lekarz Kaukazkiego batalionu saperów, radzca kollegial. Czerwiński, 3ciéj klassy; dowódzca lekkiéj 2éj bateryi, 16 brygady artyllery1, podpułkownik Iliński, 2éj klassy;—*Sw. Stanisława*: Starszy adjutant sztabu 5go korpusu piechoty, podpułkownik jeneralnego sztabu, Niepokojczycki, 2éj klassy.

N. Pan w dniu 6 sierpnia zezwolić raczył na zamiar zawiązania Towarzystwa Jeograficznego, którego celem jest obrabianie ojczystéj jeografii, statystyki i etnografii; zatwierdzić oraz raczył przedstawioną ustawę tymczasową i darować Towarzystwu po 10,000 r. sr. rocznie z kassy Państwa.

— *Paryż* 19 *Września.* —

Xżę Aumale, na pożegnanie przed zwinięciem obozu pod Bordeaux, dawał w główném kwaterze swojéj Belfort »poranek tańcujący« który trwał od godz. 3 z południa do 11 w nocy: z Bordeaux zaproszonych było 2000 osób. Xżna Nemours otworzyła tańce z gospodarzem.

Donoszą z Marsylii pod d. 15, że D. Karlos z małżonką swoją żyją tam bardzo skromnie i w odosobnieniu; w wigilię tego dnia widziano ich tylko w kościele.

We Francyi jest teraz 41,619 księży katolickich, z których 30,288 pobierają płace ze skarbu; 690 pastorów protestanckich i 111 rabinów.

Pod Blois wyskoczyła w tych dniach lokomotywa z szyn, gdyż niewiadome osoby powyjmowały podstawki wstrzymujące szyny. Administracya towarzystwa wyznaczyła 1000 fr. nagrody za odkrycie sprawcy. Prawo o kolejach żelaznych stanowi karę śmierci, na przypadek, jeżeli przez taką złośliwość utraci kto życie.

— *Londyn* 13 *Września.* —

W *Sun* czytamy: »Wszyscy dobrze myślący poddani Francyi i Anglii cieszą się z powodu przyjacielskich stósunków, jakie zachodzą między władcami tych dwóch krajów. Przykład dany przez najwyższe osoby w kraju, prędzéj czy późniéj nie pozostanie bez naśladowania przez klassy niższe. Serdeczna przyjaźń, jaka panuje między rodzinami królewskiemi W. Brytanii i Francyi, skutecznie się przyczyni do wykorzenienia w tych dwóch krajach niedorzecznego uprzedzenia, panującego między dwoma najwięcéj ucywilizowanemi w świecie krajami. Przyznać należy cześć królowéj Wiktoryi, że przysposobiła drogę do tego szczęśliwego rezultatu. Wylądowała przed dwoma laty na brzegach Francyi z tak małą ostentacyą jakby osoba prywatna, a prostota, jéj uprzejmość i zaufanie, z jakiemi przyjęła gościnność u naszych walecznych sąsiadów z drugiéj strony kanału, sprawiły głębokie i trwałe wrażenie na opinii publicznéj we Francyi. Król Filip z swéj strony nie pozostał bynajmniéj w tyle. Odpowiedział na to w sposób najszczerszy i najzupełniejszy przez swe odwidziny w Anglii w epoce, gdzie lud francuzki sądził mieć powód żalenia się na politykę angielską. Król Filip w swéj mądrości widział, że te narzekania nie miały żadnéj rzeczywistéj zasady; postępował w ten sposób, aby okazać światu, że jego celem było, wnieść trwałą przyjaźń między temi dwoma narodami, które wywierają tak potężny wpływ na interessa świata. Odwidziny królowéj Wiktoryi są téj saméj natury. Jeżeli dobrze jesteśmy zawiadomieni, pierwsza myśl pochodzi od króla Filipa, zaprosiny, którym królowa Wiktorya odpowiedziała z całą serdecznością. Mamy zupełną ufność, że ta wzajemność wywrze zbawienny wpływ na stósunki polityczne między Anglią i Francyą.« Inne dzienniki angielskie wynurzają się prawie w ten sam sposób, prócz organów ultra opozycyi, które łają wszystko, co bez nich się czyni.

Dziś po południu odbędzie się zgromadzenie rady tajnéj w Osbornehouse na wyspie Wight. *Windsor Korrespondent* pisze: Przypominamy sobie, że w czasie panowania Jerzego IV. powstał wielki hałas o to, że rada tajna odbyła się w pawilonie w Brigton, z powodu, iż to miasto więcéj jak 50 mil odległe jest od Londynu, a utrzymywano, iż rada tajna nie daléj jak 50 mil od stolicy może się odbywać. Jerzy IV. znalazł przeciw temu środek, kazawszy zmienić drogę między Londynem i Brigton, tak, że pawilon znajdował się w prawnéj odległości od Londynu. Osbornehouse znajduje

się o 80 przeszło mil od Londynu. Tu zapewne maszyny parowe będą skróceniem téj długości drogi.

— *Dnia* 16 *Września* —

Na sobotniem posiedzeniu rady tajnéj w Osbornehouse nastąpiło dalsze odroczenie parlamentu od 2go października do 27 listopada.

Gdy jacht parowy z śrubą Archimedesa *Fairy* stał w porcie Treport, na żądanie xięcia Joinville budowniczy Peem rozebrał go w jego oczach na kawałki; xiążę Joinville oświadczył, że w bardzo niedalekim czasie każdy wojenny okręt opatrzony będzie taką śrubą.

Gazette zawiera nową konwencyę pocztową z Hanowerem i Brunswikiem, według któréj listy przez Elbę przechodzące, a nieważące więcéj jak łót, opłacać będą tylko 6 penc (1 złp.) porto.

Sławny indyjski negocyant Dwarkanauth Tagore odwidził d. 6 września O'Conaela w towarzystwie kapitana Henderson, Baroneta Murray i rzeźbiarza Jones. Znaleźli liczne towarzystwo u agitatora przy obiedzie, po którym w dalszą udali się podróż.

Choroba ziemniaków zjawiła się nagle w Irlandyi, mianowicie w północnéj, gdzie pola, które dniem pierwéj zupełnie zdrowe były, nagle przez nią dotknięto zostały. Dotąd wiemy tylko o pojedynczych miejscach; z wielką obawą oczekujemy doniesień z innych części Irlandyi; wielka bowiem część tamecznéj ludności żywi się powiększéj części ziemniakami.

Zdawało się, żeśmy się pozbyli rebekaistów, tymczasem ukazali się oni znowu w południowéj części Walii. Pod Brecon ustanowiona została rogatka. Mieszkanie dla poborcy było już wystawione, i do pobierania opłat brakowało tylko szlakbanu, który przywieziony znajdował się już na miejscu. Wielkie było podziwienie robotników, którzy przybyli dla umieszczenia szlagbanu, gdy ujrzeli że nietylko on ale i mieszkanie poborcy znikły zupełnie bez śladu.

—*Madryt* 13 *Września*.—

Ponieważ królowa powróciła tu daleko wcześniéj niż się spodziewano, przeto wojska nie miały czasu należycie się rozstawić; tworzyły one raczéj massę, a że i latarń nie pozapalano, nie można więc było dojrzeć rysów królowéj, choć w otwartym jechała powozie. Przeciwnie uważano, że pomimo ciemności nocnéj, ludzie stojący na ulicach, a należący po większéj części do téj klassy, do któréj wojsko szczególniéj daje ognia, pozdejmowali kapelusze jak tylko rozróżnić mogli ośm koni pojazdu królewskiego.

Powszechne panuje tu przekonanie, że z powrotem królowéj ustanie naruszanie spokojności publicznéj. Z uwięzionych z. d. 5 osób, tylko jeszcze 5 zostaje uwięzionych, a i na tych zdaje się nie ciążyć żadna wina.

Urzędowy dziennik wojskowy pisze: »Może Francuzi wyobrażali sobie, że tu znajdą nieuorganizowane bandy zbrojne, i zdumieli, ujrzawszy przed sobą wojsko, które w świetności, przepychu, ruchach i karności mogłoby się z ich wojskiem współubiegać, a nawet je pod względem elegancyi i postawy przewyższa.« Trzeba pamiętać, że armia hiszpańska, szczególniéj piechota, składa się z samych rekrutów.

W Barcelonie przybito na wszystkich rogach ulic następujące rozporządzenie nowego jeneralnego kapitana Don Manuel Breton: Każdy knujący spiski, będzie po sumarycznem badaniu przez sąd wojenny na śmierć skazany i rozstrzelany; zakazuje się nosić jakiegobądź gatunku broń, pod tą rozumieją się także wszelkie kończate noże, a nawet noże stołowe, których w kieszeń schować nie można, następnie laski ze szpadami, jakiejkolwiek formy i długości. Każda osoba, która się nie wywiodła dostatecznym sposobem utrzymania, równie jak i każdy robotnik, któregoby podczas zwykłych godzin roboty na spacerze, w szynkowni lub też w ogóle na publicznych miejscach spotkano, będzie uważany za włóczęgę i podług prawa ukarany. Podobnież i gracze wszelkiéj kategoryi będą jako włóczęgi ścigani, a imiona ich będą ogłaszane w pismach publicznych. Broń wszelkiego gatunku, jako to: kończate noże, laski ze szpadami, ma w przeciągu trzech dni, pod surową karą u Alkadów być złożoną.

— *Florencya* 8 *Września*. —

Ibrahim Pasza, syn wice-króla Egiptu, przybył na egipskim parostatku *Nil* przez Maltę do Liworno. W towarzystwie tego xięcia znajdowali się: synowiec wice-króla Jaghen, Soliman Pasza (Selves), pułkownik Bonfort i kilku innych znakomitych oficerów. Ibrahim Pasza przyjęty został z wszelkiemi przynależnemi honorami przez gubernatora miasta, który własnemi ekwipażami kazał przywieźć xcia i jego świtę na główną stacyę kolei żelaznéj, zkąd udał się w dalszą podróż do Pizy a ztamtąd do blizkich kąpieli S. Giuliano.

— *Dnia* 15 *Września* —

Według wiadomości otrzymanych z wód San Giuliano pod Pizą, Ibrahim Pasza bardzo jest cierpiącym, i może być, iż część zimy przepędzi albo u samychże wód albo w Pizie; w ostatnim przypadku J. K. W. W. Xżę oddał swój własny pałac do rozporządzenia dostojnego pacyenta.

Przeszłéj nocy o godz. 11, dało się tu czuć lekkie trzęsienie ziemi.

— *Syrya*. —

W Syryi panuje zupełna spokojność. Druzowie i Maronici zajmują swoje dawniejsze stanowiska, Turcy obozują we środku pomiędzy niemi; powszechnie jednak mniemano, że jak tylko Turcy się oddalą, spory się na nowo rozpoczną.

— *Tunis* 22 *Sierpnia*. —

Z wyspy Szerbi odpłynął w pierwszych dniach tego miesiąca okręt grecki, mając 400 żołnierzy zawieść do Monastiru. W drodze atoli zbuntowało się to wojsko przeciw kapitanowi i osadzie okrętowéj, i domagało się, aby

je do Tripolis zawieziono. Kapitan, ulegając przemocy, uciekł się do podstępu: udał że przystaje na żądanie, i zawiózł je bez jego wiedzy, napowrót do Szerbi. W małem oddaleniu od téj wyspy, wskoczył z czterema majtkami do łodzi i jak najspiesznéj zawiadomił gubernatora o tem co zaszło. Rzecz ta była już jakby załatwiona, gdy dnia 15 sierpnia rano groźniejszy jeszcze zdarzył się wypadek Z powszechnem zadziwieniem ujrzano nagle wielki plac, na którym stoi pałac gubernatora napełniony żołnierzami, krzyczącemi: że chleb, który im dają jest niezmiernie zły, że im nie dają mięsa, które im co czwartek powinno być udzielane. Jenerał ich, Si Ferbut, odpowiedział im, że nic o tem nie wie. i że chleb ich nie zostawia nic do życzenia. Oburzenie tych ludzi powiększyło się przez to jeszcze bardziéj, i jak gdyby z jednych ust zabrzmiała groźba, że jeżeli ich zażalenia nie znajdą sprawiedliwości, wpadną natychmiast do domów mieszkańców, zrabują ich i zabiorą wszystko, co tylko im pod rękę wpadnie. Wnet usłyszano ze wszystkich stron w mieście wystrzały z ręcznéj broni. Trwoga rozszerzyła się pomiędzy Europejczykami, większa ich część, szczególniéj żydzi, ukryła się, inni szukali na okrętach ochrony. Ajent konsulatu angielskiego i sardyński wice konsul udzieliwszy opiekę Europejczykom, uczynili przedstawienie gubernatorowi, który dopiero wtedy kazał zapewnić żołnierzy, że ich żądania zostaną zaspokojone, i przez to ułagodził wzburzone umysły. Nim jednak to nastąpiło, żołnierze przed rozejściem się do swych kwater dopuścili się różnych okrucieństw na żydach szczególniéj ich kobietach, zniszczyli także ogrody, złupili kilka domów nawet tureckich, a jeden spalili.

— *Ameryka.* —

Dz: *New-Jork Advertiser* utrzymuje, że pó wysep Kalifornia uważany za część rzeczypospolitéj Mexykańskiéj, utworzył sobie rząd niepodległy, podobny do Texaskiego, i zapewne niebawem przyłączy się do unii Stanów Zjednoczonych.

Na wyspach Pelikanowych, leżących na rz. Tomoco, w Florydzie, znajduje się prawdziwe guano.

— *New-Jork* 30 *Sierpnia.* —

Pomimo wszystkich krzyków wojennych, żyjemy przecież w najgłębszym pokoju, a Mexyk żadnéj z nami nie rozpocznie wojny. Słychać wprawdzie, że jenerał Bustamente ma przeciwko nam wyruszyć, ale wiadomo nam dobrze, że Bustamente ma zostać prezydentem téj rzeczypospolitéj, a to pewnie jest dlań najważniejszem. Jeżeliby zawierzyć chciano podaniom mexykańskim, tedy armia ich na stopie pokoju liczy 32,000 ludzi, a zatem trzy razy jest większa od naszéj; ale pomiędzy temi 32 tysiącami ludzi, zaledwie 5000 są należycie uzbrojeni i wyćwiczeni. Mexyk liczy na pomoc Anglii i Francyi, któréj wszakże nie otrzyma, a tak w końcu będzie się musiał poddać konieczności.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 7 do dnia 8 Października.

Djakoff Piotr jenerał-adjutant ces. ros., Tarnowska Walerya ob., Bilski Wincenty, z Polski; Starowiejski Franciszek, Lubkowski Erazm ob., z Galicyi; — Celarski Ferdynand, Pressfreu d Karol, Cordes Jan, Kuny Klementyna, Jacot Fryderyk, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Lüders Alexander jenerał ces. ros., Frejgang Alexander kapitan ces. ros., Nenarokomoff kapitan ces. ros. z żoną Anną, Rusocki Kwiryn ob., Thieband Cecylia, Jankowski Teofil, Jabłoński Wacław, Uwarow, Uwarow Alexy, Urbański, Jasiński Leon, do Polski; — Cordes, Djakoff Piotr jenerał ces. ros., Kremer Franciszek, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 6 i 7 Października 1845 roku	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy.	—	—	—				—	—	—	—	—	—
,, ,, nowej	36	—	37		34	15	35	—	35	15	33	—
,, Żyta starego	—	—	—	—		—	—					—
,, ,, nowego	28	—	29		26		26	15			—	—
,, Jęczmi. st.	—	—	—	—	—	—	—			—		—
,, ,, nowego	18	—	19			—	17	—	—	—	—	—
,, Owsa stare	—	—		—	—	—	—		—		—	—
,, ,, nowego	—	—	10		—	—	9	24			8	20
,, Grochu..	—	—	24			—		—	—		—	—
,, Jagieł. ..	—	—	41	—		—	39		—	—	—	—
,, Rzepaku.	—	—	32	—		—	31	—	—	—		—
,, Ziemniak	—	—	4				3	15			3	—
,, Koniczyny	—	—					—	—	—	—	—	

Centnar si na od zł. 3 gr. 15 do zł. 2 gr. 24. Centnar słomy od zł. 5 gr. — do zł. 4 gr. —

Masła garniec od złp. 7 gr. — do złp 8 gr, —.
Jaj kurzych kopa . . . . zł. 2 gr. 12
Drożdży wanienka od złp. 8 gr. — do złp. 9. gr. —
Kapusty kopa od złp. 3 gr. 15 do złp. 4 gr.
Spirytusu garniec z opłatą od zł. 5 gr. — do zł. 6 g. 6
Okowity garniec z opłatą od zł. 4 gr. — do złp. 5 g.—

Sporządzono w biórze Kommissariatu Targowego.
Kraków d. 6 Październ ika 1845 r.

Kommissarz Targowy.
H. Dobrzański.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1171 dnia 8 Październ. 1845 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

1. — 19. — 88. — 89. — 51.

Przyszłe ciągnienie 1172 przypada dnia 15 Października 1845 roku.